

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

19. mai 2017

postmottak@kd.dep.no

Deres ref. 17/1887 Høring Fagbrev på jobb av 4. april 2017

Høringssvar fra faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

Regjeringen sendte på høring forslag om *Fagbrev på jobb 4. april* i år. Ordningen er ment å gi flere mulighet til å gå opp til fag- eller svenneprøve. Tiltaket ble varslet av Regjeringen i Meld. St. 16 (2015–2016) - *Fra utenforskap til ny sjanse*. Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk (FRBA) er kjent med at partene med særlig interesse i dette har vært involvert i arbeidet.

Generelt:

Faglig råd har etter henvendelser fra fageierne innenfor utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk drøftet innhold og nivå på nødvendig fagkunnskap til lærlinger og fagarbeidere etter fullført utdanning. Temaet har vært drøftet i rådet, i de forskjellige bransjer og forbund, på en rekke konferanser, og ikke minst i forbindelse med gjennomgangen av tilbudsstrukturen. Byggenæringen (bygge- og anleggsbransjen) står overfor mange utfordringer i årene som kommer. Disse utfordringene kan kun løses med kunnskap og ferdigheter som oppnås blant annet gjennom utdanning. Byggenæringen skal ta i bruk omfattende ny teknologi både i planlegging og produksjon, nye arbeidsmetoder, nye materialer og nye produksjonsformer, samtidig som eldre bygningsmasse skal rehabiliteres og restaureres. Dette vil kreve, og krever allerede, mer av en håndverker og fagarbeider enn

i tidligere tider. FRBA mener at forslaget om ordningen *Fagbrev på jobb* ikke er svaret på byggenæringens behov.

For faglig råd er det avgjørende at fagutdanningen svarer til de behov byggenæringen har for fagkompetanse, og at alle tiltak må støtte opp under dette. Både gjennomgangen av tilbudsstrukturen, som regjeringen nå har på høring, og gjennomgang av læreplanene som etter planen skal foretas fra denne høsten og frem til neste høst, må svare på det samme: Behov for dyktige fagarbeidere med rett kompetanse slik at bedriftene kan være konkurransedyktige i markedet, og at den enkelte kan har en kompetanse som gjør at de er attraktive i arbeidsmarkedet. For rådet er det derfor viktig å opprettholde og øke, kvaliteten på utdanningen og på nivået på fag-/svennebrevet. Derfor må alle de ulike utdanningsløpene behandles likt både når det gjelder yrkesteoretisk eksamen før fag-/svenneprøven og fag-/svenneprøven i seg selv.

Faglig råd mener at for bygg- og anleggsteknikk er dagens to ordninger frem til fag-/svennebrev dekkende for næringen. Man er enten lærling, voksen eller ungdom, eller man har allsidig praksis som tilfredsstiller kravene i opplæringslovens paragraf 3.5. Kandidatene fremstiller seg til yrkesteoretisk eksamen, og dersom denne består, til fag-/svenneprøven.

Punktene i høringen:

Pkt. 2 Bakgrunn for forslaget

FRBA er godt kjent med forsøkene. Faglig råd er ikke negative til at andre bransjer prøver ut, eller har andre modeller som fører frem til fag-/svennebrev enn de byggenæringen har. For rådet er det viktig at for byggenæringen vil denne ordningen ikke være ønskelig. For byggenæringen er det derimot viktig å videreutvikle dagens praksiskandidatordning, gjøre innholdet i dagens læreplaner relevante og i samsvar med næringens behov for de forskjellige fagene, få etablert en yrkesteoretisk eksamen for de som gjennomgår utdanningen i 2+2 og 1+3 veksling, og til slutt: Det er meget viktig å få innført veksling for de fag som ønsker om det.

Pkt. 3 Gjeldene rett

FRBA har ingen kommentarer det dette punktet.

Pkt. 4 Departementets vurderinger

FRBA har ingen kommentarer til dette punktet. Kommentarene følger i punktene under.

Pkt. 5 Departementets forslag

5.1 Bør ordningen gjelde alle fag

FRBA mener at den foreslåtte ordning ikke er aktuell for fagene innenfor utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk. For rådet vil det ikke være akseptabelt at ordningen opprettes for fag innenfor utdanningsprogrammet uten at rådet har gitt sin tilslutning. I en slik prosess vil rådet i tillegg måtte ha kontakt med de enkelte fageierne før rådet eventuelt skulle gi sin tilslutning. Er det fageiere som på vegne av eget fag ønsker at ordningen skal gjelde deres fag vil faglig rådet støtte dette. Dette vil forutsette enighet mellom de angjeldende arbeidstaker- og arbeidsgiverparter.

5.2 Krav til lengde og praksis

FRBA mener at dagens krav til praksis og teori må opprettholdes, og at godskriving bare gjelder praksis iht. læreplan for faget.

Krav til relevant praksis før det tegnes kontrakt

FRBA mener at relevant praksis må være praksis iht. læreplan for lærefaget.

Krav til praksis i kontraktperioden

FRBA mener at realkompetansevurdering iht. Vg1 og Vg2 gir godskriving av opplæringstid. Realkompetanse som bygger på opparbeidet praksis, kan ikke nyttes til godskriving av læretid. Det vil si at læretiden for bygg- og anleggsfag ikke skal kunne reduseres på grunnlag av realkompetansevurdering, annet enn eventuelt etter de regler som gjelder for dette i dag.

Praksis/læretid skal være den samme som for andre lærlinger/praksiskandidater.

Avvikling av kontraktfestet læretid i redusert stilling, eller kombinert med produksjon/annen virksomhet, skal ikke redusere den samlede, reelle opplæringstiden i antall dager/måneder.

Personlig opplæringsplan med krav til opplæring og veiledning i praksisperioden

FRBA har ingen kommentarer til dette punktet.

Pkt. 5.3 Vurdering av oppnådd kompetanse

FRBA forutsetter at det er ordinært fag-/svennebrev som er sluttkompetansen.

Fellesfag

FRBA kan ikke akseptere en realkompetansevurdering av fellesfagene hvor i sum kravet til fellesfagene blir redusert. Kravene til fellesfagene må være på linje med kravene til andre lærlinger. Rådet merker seg også at departementet skriver at realkompetansevurdering av fellesfagene er "god nok kompetanse" på fagbrevnivå, men at den samme realkompetansevurderingen ikke gjør kandidatene egnet til å gjennomføre (eller ha utbytte av) allmenn påbygg. Rådet finner det interessant at Kunnskapsdepartementet behandler utdanning på samme nivå så forskjellig!

Egen eksamen for praksiskandidater, for særløpsfag og særskilte lærefag

FRBA og en samlet byggenæringen, har i lang tid pekt klart og tydelig på at det er et økende behov for kompetanse i fellesfag, og at forslaget om fritak for fellesfag er i konflikt med dette behovet.

FRBA mener at det må stilles krav i fellesfag, slik det er for godkjenning av lærekontrakter pr. dato. Videre mener rådet at det må de være de samme krav for praksiskandidater, særløpsfag og særskilte lærefag som det er for andre lærlinger og praksiskandidater. Dette vil i praksis si enten Vg2-eksamen før beregnet opplæringstid/læretid eller yrkestoeretisk eksamen for praksiskandidater.

Pkt. 5.4 Tilskudd

FRBA mener at som godkjent opplæringsordning, må det være samme godkjenning jfr.§4-3 i Opplæringsloven, og at opplæringsbedriften har rett på tilskudd. Sats som for lærlinger uten rett er kr. 4 770.- pr. mnd.

Pkt. 6 Økonomiske og administrative konsekvenser

FRBA har ingen kommentar utover at forslaget medfører kostnader i forbindelse med administrasjon og tilskudd. (Med et anslag på 200 personer, vil ekstrakostnaden bli på minst kr. 17 172 000.- for fylkene, i tillegg til administrative kostnader. Dette ut fra et tilskudd på kr. 4 770 pr måned for 200 personer i 18 måneder).

Med hilsen

Jørgen Leegaard (sign)

Leder

Hege Espe (sign)

Nestleder